

MONOGRAFİ, ENVANTER, ÖZEL YAYIN VE EĞİTİM SERİLERİ YAYIM KURALLARI

AMAÇ

Yaşadığımız bilgi çağında büyük bir ivme kazanan bilimsel çalışmalar ve uygulanan yeni teknikler uluslararası bir rekabete dönüşmekte, bu yarışta yer alan ülkeler yapmış oldukları yeni keşiflerini ve uygulama sonuçlarını, düzenli olarak çıkardıkları süreli yayın organlarında hızlı bir şekilde ilgililere duyurmaktadırlar. Böyle bir yarış sürecinde yeni uzmanlık dallarının gelişmesi ve giderek birbiriyle girift hale gelen ana bilim dalları arasında ortak araştırma konularının doğması olağandır. Hızlı bir sanayileşme ve kalkınma sürecine giren ülkemiz böyle bir yarış ortamında var olmak zorundadır. Özellikle sanayileşme sürecinde, gereksinim duyulan metalik maden, endüstriyel ham madde ve enerji ham maddesi vb. sanayi girdileri ayrı bir önem taşımaktadır. Bu sanayi girdilerinin aranıp bulunması ve ülke ekonomisine kazandırılması görevi ise Kurumumuza verilmiştir. Kurumumuz 70 yılı aşkın süreden beri bu işlevini yerine getirirken, yer bilimlerinin değişik disiplin dallarında çeşitli çalışmalar yapmış ve bu konuda önemli başarılarla imza atmıştır. Onbirbine ulaşan teknik raporla zengin bir arşive sahip olan MTA, maden aramaçılığının yanında ürettiği değişik amaçlı ve ölçekli jeoloji ve jeofizik haritaları ile çeşitli jeolojik ve jeofizik yöntemlerini de uygulayarak elde ettiği bilgi birikimini gereksinim duyulan alanlarda hizmete sunmaktadır. Çeşitli raporlar ve bunlardan üretilen yayınlar, maden aramaçılığı başta olmak üzere deprem, heyelan, sel vb. doğal afetler bakımından riskli olan ülkemizdeki önemli mühendislik yapılarının projelendirilmesinde ve yerleşim alanları seçiminde önemli bir başvuru kaynağı niteliğindedir.

Kuruluşundan beri yayın faaliyetlerini kesintisiz olarak sürdüren Kuruluşumuz, bu konuda önemli bir deneyime sahiptir. 1936 yılından beri basımı devam eden MTA Dergisi, Türkçe ve İngilizce olmak üzere iki dilde ve yılda iki kez yayınlanmakta ve yabancı dilde basılan nüshaları yurt dışındaki çeşitli kütüphanelere gönderilmektedir. Bunun dışında, geçmişte basılan ve ülkemizde

yer bilimlerinin gelişmesine olumlu katkılarda bulunan A, B, C, D serisi monografiler ile eğitim serilerinin meslek içi eğitime olan yararları yadsınmaz. Üniversitemizden lisans eğitimi olarak mezun olan genç yer bilimciler başta olmak üzere, diğer teknik elemanların yer bilimlerindeki hızlı gelişmelere ayak uydurabilmeleri amacıyla sürdürülen meslek içi eğitim sürecinde, bir yandan lisans eğitimi sonucu kazanılan eski bilgileri tazelenirken, diğer yandan değişik uzmanlık alanlarına yönelik yayınlanan eğitim amaçlı çeşitli başvuru kitapları sayesinde yeni bilgiler edinmeleri sağlanmaktadır. Tüm bu yaklaşımları esas alan MTA Genel Müdürlüğü aşağıda amaçları, nitelikleri, kapsamı ve yayın koşulları belirtilen Monografi, Envanter, Eğitim ve Özel Yayın çeşitli seriler yayımlayarak bu yayınlar aracılığıyla havza, kuşak veya bölgesel anlamda yaptığı bilimsel çalışmaların sonuçları ile ülkemiz genelindeki yer altı kaynaklarının dağılımı, jenez, nitelik ve niceliklerini kamuoyunun bilgisine sunmayı, diğer yandan dünyadaki yeni bilimsel gelişmeler hakkında çalışanlarını bilgilendirmeyi ve meslek içi eğitime katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

YAYIMLANACAK SERİLERDE ARANACAK NİTELİKLER

Monografi Serisi

Ülkemizde bir bölgenin, bir havzanın veya bir kuşağın tamamını veya bir bölümünü kapsayan alanlarda, yer bilimlerinin çeşitli uzmanlık dallarına yönelik yapılan ve makale hacmini aşan çeşitli çalışmaların kitaplaştırılması amacıyla monografi serisi oluşturulmuştur. Seri kapsamında;

a- Bir yörede ve bir bölgede yapılan ve özgün sonuçları olan çeşitli konulardaki bilimsel çalışmalar,

b- Bölge, havza veya kuşak bazında çeşitli disiplinlerde gerçekleştirilen bilimsel çalışmaların tartışılmasıyla yapılan eleştirili derlemeler, bölgesel yorumlar ve genel sentezler,

c- Doğal kaynaklarımızın araştırılması ve değerlendirilmesine yönelik çeşitli disiplinlerde yapılan çalışmalar veya özgün sonuçları olan eleştirili derlemeler ve sentezler,

d-Ekonomik değere sahip bir maden yatağının jeolojisi, oluşum ortam ve koşulları, jenezi, rezervi, tenoru özelliklerine yönelik yapılan çalışmalar yayın haline dönüştürülebilir.

Envanter serisi

Ülkemizin genelini, bir bölgesini veya bir ilin sınırlarını kapsayacak şekilde metalik maden, endüstriyel ham madde ve enerji ham maddeleri ile maden suyu, içmece, kaplıca vb. yer altı kaynaklarının jeolojisi, olduğu ortam ve koşulları, mineralojik ve kimyasal özellikleri, jenezi, rezerv ve tenoru özelliklerine ait en son verilerin ve bilgilerin derlenerek kitap halinde yayımlanması amacıyla envanter serisi oluşturulmuştur. Söz konusu bu seri kapsamındaki kitaplar, makam veya ilgili teknik daire başkanlığı tarafından görevlendirilen teknik elemanlarca hazırlanır.

Özel yayın serisi

Yurt içinde ve yurt dışında değişik amaç ve kapsamda araştırmalar yapan kuruluşumuz, bu çalışmaların sonuçlarını belli standartlar çerçevesinde rapor haline dönüştürerek arşivlerinde muhafaza etmektedir. Bu raporlardan konulan ve içerikleri itibariyle önem arzedenlerin yer bilimciler ile ilgili çeşitli kurumların bilgisine sunulması amacıyla bu yayın serisi oluşturulmuştur. Monografi serisi kapsamına girmeyen ve makale hacmini aşan özel yayın serisi eserleri ilgili teknik daire başkanlığı'nın veya redaksiyon kurulu'nun önerisi üzerine hazırlanır. Derleme raporu ile Monografi serisi arasında yer alan bu yayın dizisi kapsamında yayıma dönüştürülecek raporların içerikleri veya konuları;

1- Bir havza veya bir kuşağın jeolojisine veya yer altı kaynaklarına ışık tutabilecek nitelikte, özgün bulgu ve bilgileri içeren monografi serisine göre daha dar kapsamlı çalışmalar.

2- Ülkemizin genelinde veya bir bölgesinde yapılan açıklamalı diri fay, heyelan envanteri, fay zonu haritaları çalışmalar.

3- Sanayileşme ve kentleşme amaçlı yer seçimlerine yönelik yapılan çalışmalar.

4- Jeolojik miras, doğal anıtlar ve jeoparklara yönelik yapılan çalışmalar olabilir.

Eğitim serisi

Yer bilimleri dalında veya madencilik alanında yeni bilimsel ve teknik gelişmeleri ilgili teknik elemanlara duyurmak ve onları yeni gelişmelerden haberdar etmek amacıyla oluşturulan bu seri kanalıyla meslek içi eğitime destek verilmesi hedeflenmektedir.

Bu seri kapsamında;

1- Yer bilimlerinde veya madencilik alanındaki yeni bilimsel ve teknik gelişmeler veya bu konulardaki yeni uygulama yöntemleri,

2- Bir uzmanlık dalını ilgilendiren kuramsal veya uygulamaya yönelik derlemeler,

3- Ülkemizdeki yer bilimleri ile ilgili sorunların çözümüne ışık tutabilen veya temel başvuru niteliği taşıyan yabancı dilde yayımlanmış makale veya eserlerin Türkçe çevirileri yayımlanabilir.

YAYIM KURALLARI

Yayın dili

Her dört serinin yayım dili Türkçe'dir. Ancak monografi veya özel yayın serileri kapsamındaki eserlerden, içerdiği bilgiler veya konular itibariyle yabancı yer bilimcilerin ilgisini çekebilecek düzeyde olanlar, redaksiyon kurulunun önerisi ve makamın onayıyla İngilizce olarak da yayımlanabilir.

Hacim

Her dört seri kapsamında yayımlanacak yazılar, ekleri dışında makale hacmini aşmış olmalıdır. Kullanılacak şekil, levha, çizelge, harita vb. resimlemelerin boyutları ve biçimleri kitap sayfasının boyutları (16X21) gözetilerek, yer kaybını en aza indirgeyecek biçimde seçilmeli ve düzenlenmelidir. Boyutları bu kalıptan büyük olan şekil ve haritaların eserde yer alması zorunlu ise bunlar kitabın sonundaki cebe katlanarak yerleştirilebilecek biçimde düzenlenmelidir.

Yazı dili

Anlatım kısa ve öz tümceler kullanılarak üçüncü kişi ağızından yapılmalıdır. Türkçe karşı-

tıklan kullanılmakta olan yabancı sözcük ve terimlere yer verilmemelidir. Yerleşmemiş Türkçe terimler kullanıldığında, terimin ilk kullanıldığı yerde parantez içinde yabancı dildeki karşılığı orijinal biçimiyle verilmelidir.

Yazı düzeni ve diğer esaslar

Her dört seride yer alan kitapların iç düzeni ve konusunun işlenmesinde izlenecek yol, araştırmaların özelliklerine göre değişebilir. Bunun yanında yayımlanması benimsenen kitapların yazarı (yazarları), redaksiyon kurulu tarafından önerilen düzeltme veya değişiklikleri gerçekleştirir,

1- Her dört seride yayınlanacak kitapların dış ve iç kapaklarında ;

a- Kitabın adı, çalışmanın konusunu kısa, açık ve yeterli bir biçimde yansıtmalıdır,

b- Yazar ve/veya yazarların adı ve soyadı görev ve unvanı belirtilmeden yazılmalı, sadece yazarın çalıştığı kuruluşun adı verilmelidir.

c- Kitap değişik yazarlara ait makalelerden oluşuyorsa, düzenleyenin adı ve soyadıyla birlikte "Editör" unvanı da kullandır.

d- Kitap bir çeviriye, özgün eserin yazarının adı altında "Çeviren" nitelemesiyle birlikte çevirenin adı ve soyadı yer alır.

2- Her dört seride yer alan kitaplarda makamca veya yazarı (yazarları) tarafından yazılan bir "Önsöz", kitabın içeriğinin kısaca anlatıldığı ve bir sayfayı aşmayacak şekilde düzenlenmiş "Öz" ve kitapta işlenen konulara ait veya başlıklara "İçindekiler" bölümü konulabilir. Ayrıca kitap kapsamında eserin hazırlanmasının amacı, konu ile ilgili yeni gelişmeler yararlanılan ve uygulanan yöntemleri içeren bir "Giriş" bölümü, sonuna ise gerekirse ulaşılan sonuçlar ile geliştirilebilecek veya önerilebilecek yeni çalışmalara yönelik "Sonuç ve Öneriler" bölümü yer alabilir. Kitabın en sonunda ise yararlanılan veya metinde değinilen kaynaklara yönelik "Değinilen Belgeler" bölümü yer almalıdır.

3- Her dört seri kapsamında yer alan kitaplarda bugüne kadar uygulanmakta olan sayfa düzeni, çeşitli başlık tipleri ve yazı karakterleri tercih edilmeli, metin içi değinmeler, resimlemeler kısaltmalar, dipnotlar vb. kuralların uygulanmasında "MTA Dergisi Yayım Kuralları" esas alınır.

4-Yayımlanması önerilen eserin incelenmesi, yazılması, basımı, telif ve işleme hakkının ödemesi konusunda 05.01.2006 tarih ve 9239 sayılı Müdürler Encümeni kararıyla kabul edilen "Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Yayım ve redaksiyon kurulu Yönetmeliği" hükümleri geçerlidir.